

Ki szorul itt védelemre?

Az elhúzódó válság hónapjai (évei) alatt valamiféle általános közérzetként fogalmazódott meg, hogy egészen bizonyosan fordulóponthoz érkeztünk. Igaz: gondjainkra, félelmeinkre megoldásokat nem nagyon találunk, reményeket tápláló távlatokat sem látunk. Közérzetünk holtpontjáról tehát még korántsem mozdultunk el.

Ebben az általános megtorpanásban viszont – majd mindenki veszélyeztetettnek érzi magát! – ajzottan támadnak fel a védekezési reflexek, és az emberi (egyéni és közösségi) viselkedés paradoxális jelenségeit szabadítjuk egymásra, igen gyakran (önpusztító módon) saját

magunkra. A jogos veszélyérzetünkkel viaskodók gyakran jogtalan agresszióba menekülnek, támadnak, miközben úgy érzik: védekeznek.

Ilyen paradoxális (történelmi) holtpontokon még inkább védelemre szorul a legvédtelenebb: a gyerek. Ezt érezzük, ezt hangoztatjuk, az egyetértés olyannyira általános, hogy az ENSZ gyermeki jogokról szóló egyezménye külön cikkelyben rögzíti, hogy az „államok megtesznek minden arra alkalmas, törvényhozási, közigazgatási, szociális és nevelési intézkedést, hogy megvédjék a gyermeket”, és szeretnénk bi-

Tapuska Andrea (13 éves) rajza

zonyosak lenni abban, hogy ez maga a valóság, hogy védekezési ösztönünk humanizálásának szinte biológiai garanciájaként vészhelyzetben az ember: támadás helyett maga és a mások gyerekeit védi...

Nézzünk hát körbe a holtponton!

...Arról szólnak a hírek, hogy az egyik gyereket a másik gyerek agressziójától kell védeni, az iskolai erőszakról szóló jelentések gyakran nem a gyermekbántalmazásról, hanem a gyerekek „tanárbántalmazásáról” szólnak.

Ki szorul itt védelemre?

Az biztosnak látszik, hogy a gyereket saját magától is védeni kell, jobban mint bármikor. Nagy fordulatok előtt, a fordulóponton fontos körülnéznünk és magunkba néznünk: fura dolgokat – is – látunk. Ám arról is megbizonyosodunk, hogy még a szegénység is a gyereket sújtja jobban, mint a felnőttet. De a legfájdalmasabb talán mégiscsak az a kérdés, hogy a történelmi holtpontokon eszmélkedő (hiszen az éppen aktuális életkor nem halasztható!) gyermeki tudat mit rögzít,

mit szív magába – vitathatatlanul, bizonyosan: egy egész életre! Ki és mi szorul itt védelemre? Mint minden vészhelyzetben, és mint minden nagy fordulat előtt: mindent védeni kell, amiről végképp nem lehet lemondani. Pedig a védekezés paradoxális ajzottságában egészen meglepő módon lemondanánk értékekről, érzelmekről, tudásról, törvények betűjéről, szelleméről, még a betűk (olvasás!) is védelemre szorulnak. Nézzünk hát körbe a holtponton, és gondolkozzunk el legfontosabb kérdéseinkről, hogy mégiscsak megerősödve, de legalábbis az átgondolt és átértzett (végső) bizonyosságok védelme alatt kerüljünk a holtbiztosan bekövetkező fordulatok sodrába.

(Sz. I.)

Részlet Tamás Klára plakátjából